

Kadernota 2022

13-07-2021

Ontwikkelingen preventief en ambulante jeugdhulp

Bij de decentralisaties van de jeugdwet in 2015 is uitgegaan van investeren in preventie, vroegtijdig signaleren en tijdig hulp bieden om zodoende het beroep op zwaardere en duurdere zorg op termijn terug te dringen. In de nota Sociaal Domein 2020-2023 is dit uitgangspunt voor Diemen nogmaals bekrachtigd.

Hulpaanbod Levvel

Sinds 2016 koopt de gemeente Diemen diverse outreachende trajecten in bij zorgorganisatie Levvel. Het normbedrag uit 2016 (€ 60.060) wordt de afgelopen jaren structureel overschreden met € 25.000.

Ook al gaat het niet om geïndiceerde specialistische jeugdhulp, de zwaarte van de problematiek is minstens vergelijkbaar. Het gaat bijvoorbeeld om jongeren die een beroep moeten doen op intensieve begeleiding vanwege grensoverschrijdend seksueel gedrag vertonen en/of seksueel misbruik. Of om Jeugd en Veiligheidstrajecten. Vanwege de structurele overschrijding op en de aanhoudende vraag naar deze trajecten wordt voor 2022 een analyse gemaakt om te komen tot ofwel een bijstelling van het normbedrag per 2022 of een wijziging in de toeleiding.

Wetswijziging Woonplaatsbeginsel

Per 1 januari 2022 wijzigt het woonplaatsbeginsel in de Jeugdwet. Vanaf 1 januari 2022 wordt de gemeente waar de jeugdige zelf woont financieel verantwoordelijk. Aaneengesloten zorg met verblijf vormt daarbij een belangrijke uitzondering. Voor zorg met verblijf wordt de oorspronkelijke gemeente verantwoordelijk. Door deze wetswijziging gaat de financiële verantwoordelijkheid voor een groot aantal jeugdzorgtrajecten veranderen. De verwachting is dat dit voor de gemeente Diemen extra kosten met zich mee zal brengen.

Nieuwe ontwikkelingen

Programma grip en controle in het sociaal domein

Vrijwel alle gemeenten in Nederland staan voor dezelfde opgave in het sociaal domein: grip en controle krijgen op de kosten in het sociaal domein. Ieder onderzoek dat gedaan wordt bevestigt het beeld dat, naast werken aan inhoudelijke en complexe opgaven, gemeenten vooral worstelen nog met de uitgaven in het sociaal domein. Gemeenten hebben overschrijdingen op hun begroting en dat staat op gespannen voet met de gedachte om te investeren in de transformatie.

Vanaf de decentralisaties in 2015 heeft het accent in Diemen gelegen op het organiseren van toegang, investeren in vormen van algemene en preventieve voorzieningen, doorlopen van inkooptrajecten en continuïteit van zorg bieden. Er zijn inhoudelijk gelukkig positieve ontwikkelingen te melden. De toegang tot voorzieningen wordt gewaardeerd en er is tevredenheid over de kwaliteit van de ondersteuning, zo blijkt onder andere uit cliënttevredenheidsonderzoeken, Rekenkamerrapport en onderzoek van Movisie. Ook uit het interactieve proces dat vooraf is gegaan aan de totstandkoming van de nota sociaal domein heeft positieve inzichten gegeven. Het is belangrijk dit te beseffen en te onderstrepen, omdat het laat zien dat we in Diemen een goede weg zijn ingeslagen. En ook dat het niet alleen (financiële) kommer en kwel is. Het zou alle inspanningen van partijen en professionals tekort doen als we daar aan voorbij gaan.

Tegelijkertijd is er een breed besef dat de huidige situatie niet houdbaar is. Het feit dat er overall in het land bevestiging is van de complexiteit zet nog niks in beweging. Het biedt verklaringen, maar nog geen verbeteringen. Het duidt wel de complexiteit en afhankelijkheid

waar we mee te maken hebben. De behoefte aan meetbaarheid, de overschrijdingen en het feit dat de financiële cijfers de afgelopen jaren een negatieve trend laten zien. Dat blijkt voornamelijk uit de overschrijdingen van de specialistische jeugdhulp.

De huidige situatie in het sociaal domein zet druk op de voorzieningen die in Diemen in alle zorgvuldigheid zijn opgebouwd en vraagt om een programmatische aanpak om te zorgen dat er meer grip en controle is in het sociaal domein. Bovendien past deze manier van werken bij de organisatieontwikkeling Diemen '22 .

Vanaf juni 2021 wordt gestart en met een programma over financiële beheersbaarheid van het sociaal domein breed. Het programma bestaat uit vier pijlers:

1. grip door data
2. sturing op inhoudelijke scenario's
3. kostenbewustzijn vergroten
4. leren en ontdekken.

Doelen van het programma:

- Zorgen dat de basis op orde is. Ontwikkel een structuur, werkwijze en inzicht in data zodat de voorspelbaarheid van uitgaven en de mate van control wordt vergroot
- Zorgen voor inhoudelijke inzicht op basis waarvan de juiste keuzes in breed perspectief (integraal) kunnen worden gemaakt
- Zorgen voor het feit dat kostenbewustzijn een wezenlijk onderdeel uitmaakt van het denken en werken van beleid en uitvoering
- Zorgen voor inspiratie en creativiteit binnen en buiten de gemeente om te werken aan de complexe en financieel ingewikkelde opgaven
- Een impuls geven aan programmatisch werken binnen het sociaal domein

De verwachte kosten in 2022 voor het programma bedragen € 185.000. Voorgesteld wordt om dit bedrag beschikbaar te stellen vanuit de algemene middelen.

Gewijzigde 'taakstelling'

In de begroting 2021 is voor de kosten binnen het sociaal domein een 'taakstelling' opgenomen van € 100.000 per jaar, startend in het jaar 2022.

Taakstelling is eigenlijk niet het juiste woord, het programma 'Grip op controle in het sociaal domein' zorgt voor een beter inzicht van de kosten en het daarmee mogelijk maken van (beleids-)keuzes binnen het sociaal domein. De keuze van het in te zetten beleid en de kwaliteit daarvan moet leiden tot betere beheersing en ook vermindering van de kosten.

Het programma start na het zomereces van 2021. Het is niet de verwachting dat dit in 2022 al tot effecten leidt. De oplopende reeks van € 100.000 per jaar is omgezet in een taakstelling van € 200.000 in 2023 en € 400.000 vanaf 2024. Invulling hiervan moet plaatsvinden vanuit de keuzes die het programma met zich meebrengt.

Uitvoering Nota Sociaal Domein

Bij de vaststelling van de nota Sociaal Domein zijn geen extra middelen aangevraagd. De doelen en plannen zijn als ambitieus beschouwd. De overtuiging was er echter dat de opgaven binnen de bestaande capaciteit konden worden uitgevoerd. Daarbij is geen rekening gehouden met covid 19. Covid 19 heeft gevolgen gehad voor de prioriteiten en werkzaamheden in het sociaal domein. De uitvoering van integrale en overkoepelende thema's en actieplannen zoals is opgenomen in het beleidsplan zijn daarmee onder druk komen te staan.